

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

1/2017

Aktuālās tautsaimniecības un monetārās norises

Kopsavilkums

2016. gada decembrī pieņemtie monetārās politikas lēmumi ļāva saglabāt ļoti labvēlīgus finansēšanas nosacījumus, kas nepieciešami, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgu inflācijas rādītāju atgriešanos līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. ECB pasākumi joprojām pozitīvi ietekmē uzņēmumu un mājsaimniecību aizņemšanās nosacījumus. Atbilstoši gaidām pēdējā laikā vēroto kopējās inflācijas kāpumu lielākoties noteica ar enerģijas cenām saistītie bāzes efekti, bet pamatā esošās inflācijas spiediens saglabājas mērens. Padome turpinās izskatīt SPCI inflācijas pārmaiņas, lai spriestu, vai tās ir pārejošas un neietekmēs cenu stabilitāti vidēja termiņa perspektīvā.

Pieejamie globālie rādītāji liecina par turpmāku mērenu globālās aktivitātes atjaunošanos un tirdzniecības izaugsmi 2016. gada nogalē. Vienlaikus globālie finansēšanas nosacījumi kļuva stingrāki, un jaunajās tirgus ekonomikas valstīs bija vērojamas kapitāla aizplūdes. Izzūdot enerģijas cenu negatīvajai ietekmei, pasaules kopējā inflācija auga. Riski globālās aktivitātes perspektīvai joprojām ir lejuvērsti un īpaši saistīti ar politisko nenoteiktību un finansiālo nelīdzsvarotību.

Kopš Padomes 2016. gada 8. decembra sanāksmes euro zonas valdības obligāciju peļņas likmes mazliet saruka un vidēja termiņa aizdevumiem EONIA nākotnes procentu likmju līkne nedaudz pazeminājās. Nefinanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru cenas palielinājās, bet uzņēmumu parāda vērtspapīru procentu likmju starpība samazinājās. Euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā saglabājās stabils.

Euro zonas tautsaimniecības izaugsmes paplašināšanos un nostiprināšanos galvenokārt noteica iekšzemes pieprasījums. Gaidāms, ka nākotnē tautsaimniecības izaugsme arvien nostiprināsies. ECB monetārās politikas pasākumi veicina iekšzemes pieprasījumu un aizņemto līdzekļu īpatsvara mazināšanos. Ļoti labvēlīgi finansēšanas nosacījumi un uzņēmumu pelnītspējas uzlabošanās turpina veicināt ieguldījumu atjaunošanos. Turklāt pastāvīgais nodarbinātības pieaugums, ko labvēlīgi ietekmējušas arī iepriekšējās strukturālās reformas, palielinot mājsaimniecību reāli rīcībā esošos ienākumus, veicina privāto patēriņu. Vienlaikus vērojamas pazīmes, kas norāda uz nedaudz spēcīgāku globālo atveseļošanos. Tomēr paredzams, ka ekonomisko izaugsmi euro zonā kavēs lēnais strukturālo reformu īstenošanas temps un vairākās nozarēs vēl veicamās bilanču korekcijas. Euro zonas izaugsmes perspektīvas riski joprojām ir lejuvērsti un galvenokārt saistīti ar globāliem faktoriem.

Saskaņā ar *Eurostat* datiem euro zonas SPCI gada inflācija 2016. gada decembrī pieauga līdz 1.1% (novembrī – 0.6%). Tas galvenokārt atspoguļoja spēcīgu enerģijas cenu gada inflācijas kāpumu, bet vēl nav pārliecinošu pamatā esošās inflācijas palielināšanās pazīmju. Pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenām, gaidāms, ka tuvākajā nākotnē kopējā inflācija, visticamāk, turpinās paaugstināties, galvenokārt atspoguļojot enerģijas cenu gada pārmaiņu tempa svārstības. Tomēr paredzams, ka pamatā esošās inflācijas rādītāju kāpums vidējā termiņā būs pakāpeniskāks, un to veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, gaidāmā tautsaimniecības atveseļošanās un atbilstoša pakāpeniska atslābuma mazināšanās.

Lai gan banku kreditēšanas norises joprojām atspoguļo novēloto saikni ar ekonomiskās attīstības ciklu, kredītrisku un notiekošo finanšu un nefinanšu sektora bilanču koriģēšanu, kopš 2014. gada jūnija īstenotie monetārās politikas pasākumi būtiski uzlabojuši uzņēmumu un mājsaimniecību aizņemšanās nosacījumus, tādējādi veicinot kredītu plūsmas euro zonā. Euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2016. gada 4. ceturkšņa apsekojuma rezultāti liecina, ka kredītu standarti uzņēmumiem izsniegtajiem aizdevumiem kopumā stabilizējas, bet pieprasījums pēc kredītiem turpina augt stabilā tempā visās aizdevumu kategorijās. Tādējādi privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma temps turpināja pakāpeniski palielināties. Turklāt tiek lēsts, ka nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma kopējās nominālās izmaksas decembrī nedaudz samazinājās.

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome 2017. gada 19. janvāra sanāksmē nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Padome joprojām paredz, ka galvenās ECB procentu likmes ilgāku laiku un daudz ilgāk par neto aktīvu iegāžu periodu saglabāsies pašreizējā līmenī vai būs zemākas. Attiecībā uz nestandarta monetārās politikas pasākumiem Padome apstiprināja, ka Eurosistēma turpinās veikt aktīvu iegādes aktīvu iegādes programmas ietvaros ar pašreizējo mēneša apjomu 80 mljrd. euro līdz 2017. gada marta beigām, un tā plāno turpināt neto aktīvu iegādes ar mēneša apjomu 60 mljrd. euro no 2017. gada aprīļa līdz 2017. gada decembra beigām vai – nepieciešamības gadījumā – ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši tās inflācijas mērķim. Neto iegādes tiks veiktas vienlaikus ar aktīvu iegādes programmas ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas atkārtotu ieguldīšanu, pienākot to dzēšanas termiņam.

Raugoties nākotnē, Padome apstiprināja, ka nepieciešams saglabāt ļoti būtisku stimulojošo monetāro pasākumu apjomu, lai palielinātu euro zonas inflācijas spiedienu un veicinātu kopējās inflācijas kāpumu vidējā termiņā. Tāpēc Padome nepieciešamības gadījumā turpinās rīkoties, izmantojot visus savu pilnvaru ietvaros pieejamos instrumentus. Konkrētāk, ja situācija kļūst mazāk labvēlīga vai ja finanšu nosacījumi neatbilst turpmākai virzībai uz noturīgu inflācijas līmeņa korekciju, Padome plāno palielināt aktīvu iegādes programmas apjomu un/vai ilgumu.

© Eiropas Centrālā banka, 2017

Pasta adrese 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2017. gada 18. janvārī.

ISSN 2363-3506 (interneta versija)

ES kataloga numurs QB-BP-17-001-LV-N (interneta versija)